

খোতবা জুমা

৮ হিজরীত সংঘটিত হোৱা কিছুমান যুদ্ধ আৰু অভিযানৰ প্ৰেক্ষাপটত নবী কৰিম  
(ছাঃ)ৰ জীৱনীৰ বৰ্ণনা

চৈয়দিনা হজৰত আমিৰৰ মোমিনিন খলিফাতুল মছীহ আল-খামিচ (আইঃ)য়ে ১২  
চেপ্টেম্বৰ ২০২৫ চনত মছজিদ মোবাৰক ইছলামাবাদ ইউ.কেত প্ৰদান কৰা জুমাৰ  
খোতবাৰ সাৰাংশ

أَشْهُدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهُدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللَّهِ  
مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ .بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ .الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ .مَلِكُ  
الرِّبِّينَ .إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ .إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ .صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ لَا  
غَيْرُكَ .الْمَغْضُوبُ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ .

তাচাহুদ তাউজ আৰু ছুৰা ফাতিহা পাঠৰ পিছত হজুৰ আনোৱাৰ (আইঃ)য়ে কৈছে, হনাইনৰ  
যুদ্ধৰ বিষয়ে আলোচনা হৈ আছিল, ইয়াৰ অধিক বিৱৰণ এনেদৰে যে হনাইনৰ যুদ্ধত আল্লাহ তা'লাৰ  
পক্ষৰ পৰা এনেকুৱা সেনা বাহিনী অৱতৰণ কৰাৰ উল্লেখ পোৱা যায় ফিরিস্তা বুলি কোৱা  
হৈছিল। মুফাছিৰ আৰু জীৱনী লেখক সকলে এই যুদ্ধত ফিরিস্তা অৱতৰণ কৰাৰ বিষয়ে বিভিন্ন যুক্তি  
আগবঢ়াইছে। ছহীহ বৰ্ণনাৰ পৰা প্ৰমাণিত যে প্ৰকৃততে ফিরিস্তা এই যুদ্ধত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। কিন্তু  
ইয়াত এটা সমস্যাৰ সৃষ্টি হয় যে সহায়ৰ বাবে যদি এজন ফিরিস্তাই যথেষ্ট তেন্তে হাজাৰ ফিরিস্তা কিয়  
অৱতৰণ কৰিছিল? ইমাম ইবনে কাছিৰ (বহঃ)য়ে লিখিছে যে আল্লাহৰ ফালৰ পৰা ফিরিস্তাৰ  
অৱতৰণ আৰু মুছলমান সকলক দিয়া খবৰ, শুভসংবাদ আছিল, অন্যথা আল্লাহ ফিরিস্তা অবিহনেও  
শক্তিৰ বিৰুদ্ধে মুছলমান সকলক সহায় কৰিব পাৰিলেহেঁতেন। হজৰত মছীহ মাওউদ (আঃ)য়ে এই  
কথা উল্লেখ কৰিছে যে কোৰআনত ফিরিস্তা সকলৰ সহায়ৰ শুভসংবাদৰ ঘটনা উল্লেখ আছে যাতে  
মোমিনসকলৰ হাদয়ে প্ৰশাস্তি লাভ কৰে আৰু যুদ্ধত যেন তেওঁলোকে কোনো ভয় নকৰে। গতিকে  
আল্লাহ তা'লাই কোৰআনত মোমিনসকলৰ সৈতে অংগীকাৰ কৰি তেওঁলোকক শুভসংবাদ দিছে যে  
পাঁচ হাজাৰ ফিরিস্তাৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ সহায় কৰা হ'ব। এই সংখ্যাটো অধিক কৰি দেখুৱাৰ

কারণ হৈছে যাতে তেওঁলোকে শুভ সংবাদ পায়।

শক্রসকলৰ পৰাজয় আৰু পলায়ন সন্দৰ্ভত আগতে বিস্তাৰিতভাৱে বৰ্ণনা কৰা হৈছে যে বনু হাৰাজন যিসকল আৰবৰ জনগোষ্ঠীৰ মাজৰ এটা শক্তিশালী জনগোষ্ঠী আছিল; তেওঁলোকৰ দাবী আছিল যে আজিলৈকে মহম্মদ (ছাঃ)ৰ মুখামুখী কোনো যোদ্ধা জাতিৰ সৈতে হোৱাই নাই, আমাৰ সৈতে যেতিয়া মুখামুখী হ'ব তেতিয়া আমি দেখুৱাই দিম যে যুদ্ধ কি? তেওঁলোকে ক্ষণ্টেক সময়ৰ ভিতৰতে পৰাজিত হৈ পলায়ন কৰিলে আৰু নিজৰ পৰিয়ালবৰ্গ তথা সা-সম্পদ আৰু জন্মৰ প্ৰতি কোনো অক্ষেপও নকৰিলে। বনু হাৰাজন পলায়ন কৰাৰ পাছতো ছাকিফ গোষ্ঠীৰ যোদ্ধা সকলে আটুট হৈ বীৰত্বৰ সৈতে যুদ্ধ কৰি থাকিল; ইমানে যে তেওঁলোকৰ সন্দৰ্ভ জন লোক নিহত হৈ গ'ল। তেওঁলোকৰ শেষ অগ্ৰগামী উচ্চমান বিন আব্দুল্লাহ আছিল, যেতিয়া তেওঁ নিহত হৈছিল তেতিয়া ছাকিফ গোষ্ঠীয়েও পলায়ন কৰিছিল।

এই যুদ্ধত চাৰিজন চাহাৰা শ্বহীদ হৈছিল। তেওঁলোকৰ নাম এনেদৰে, হজৰত উম্মে ইয়ামিন (ৰাঃ)ৰ ল'বা আয়মন বিন উবায় (ৰাঃ), ছুৰাকা বিন হাবিছ (ৰাঃ), ইয়াজিদ বিন জামাআ (ৰাঃ) আৰু হজৰত আবু আমিৰ (ৰাঃ)। এজন বৰ্ণনাকাৰীয়ে বৰ্ণনা কৰিছে যে যেতিয়া কাফিৰ সকলে পৰাজয় হৈছিল আৰু মুছলমান সকলে নিজৰ শিৰিবৰ ফালে গৈছিল তেতিয়া মই বছুলুল্লাহ (ছাঃ)ক দেখিছিলো যে তেখেত (ছাঃ)য়ে মানুহৰ মাজত চলা-ফুৰা কৰি কৈ আছিল যে খালিদ বিন অলিদলৈকে কোনে যাব? যেতিয়া তেওঁৰ ওচৰত গৈ পালে তেতিয়া খালিদ উটৰ কুঁজৰ সৈতে হেলান দি আছিল। হজুৰ (ছাঃ)য়ে খালিদৰ ওচৰত বাহি তেওঁৰ ক্ষত চাই নিজৰ মুখৰ লালী তাতে লগাই দিছিল যাৰ ফলত তেওঁ আৰোগ্য লাভ কৰিছিল। ইয়াৰ বাহিৰে হজৰত আব্দুল্লাহ বিন আবি আউফা, হজৰত আবু বক্র ছিদিক, হজৰত উমৰ (ৰাঃ), হজৰত উচ্চমান (ৰাঃ) আৰু হজৰত আলী (ৰাঃ)য়েও আঘাতপ্রাপ্ত হৈছিল।

আৰম্ভণিতে যেতিয়া হনাইনৰ ময়দানৰ পৰা কিছুমান মুছলমানসকলে পলায়ন কৰিছিল তাৰে কিছুমান মক্কালৈ গুচি গৈ এয়া কৈছিল যে মুছলমান সকলে পৰাজয় হৈছে আৰু নাউজুবিল্লাহ মহম্মদ (ছাঃ)ক হত্যা কৰা হৈছে। এই খবৰ পাই মক্কাৰ কপটাচাৰী সকলে যিসকলৰ অন্তৰত আগৰে পৰাই ঘৃণা আছিল তেওঁলোকে বহু আনন্দিত হৈ ক'ব ধৰিলে যে এতিয়া আৰব নিজৰ পুৰ্বপুৰুষ সকলৰ ধৰ্মলৈ ঘূৰি আহিব। ক্ষণ্টেক সময় পাছতেই হনাইনৰ পৰা এই শুভসংবাদ আহিছিল যে মুছলমান সকলে জয় লাভ কৰিছে আৰু বনু হাৰাজনে বেয়াকৈ পৰাজয় হৈ পলায়ন কৰিছে।

মক্কা বিজয়ৰ ঘটনা উল্লেখ কৰাৰ ক্ষণ্টেক আগতে খোতবাত আজম অভিযানৰ বিৱৰণত এইটো উল্লেখ হৈ আছিল যে এজন চাহাৰা মাহাল্লিম বিন জিছামাই এজন এনেকুৱা ব্যক্তিক হত্যা কৰিছিল যিয়ে মৃত্যুৰ আগতে আচ্ছালামু আলাইকুম কৈছিল। এই ঘটনাৰ কিছু বিস্তাৰিত বিৱৰণ এনেদৰে বৰ্ণনা কৰা হৈছে যে হনাইনৰ যুদ্ধৰ পিছত যেতিয়া আঁহজৰত (ছাঃ)য়ে তায়েফৰ ফালে যুদ্ধৰ বাবে বাওনা হৈছিল; এদিন জহৰৰ নামাজৰ পিছত উয়াইনা বিন হিছনে নিহত আমিৰ বিন আজবাত আশ্বজয়ীৰ প্রতিশোধ লোৱাটো বিচাৰিছিল; আকৰাহ বিন হাবিছে মাহাল্লিম বিন জিছামাক বচাৰ বিচাৰিছিল। সেই দুয়োজনে তেখেত (ছাঃ)ৰ সন্মুখত তর্ক আৰম্ভ কৰিছিল। আঁহজৰত (ছাঃ)য়ে উয়ায়নাক তেজৰ ধন গ্ৰহণ কৰিবলৈ পৰামৰ্শ দিছিল। তেজৰ ধন ইত্যাদিৰ সিদ্ধান্ত হোৱাৰ পিছত

মাহিলামে উঠি আঁহজৰত (ছাঃ)ৰ ওচৰত আহি বহিল, তেওঁৰ চকুৰ পৰা অশ্ব নিৰ্গত হৈ আছিল। তেওঁ কৈছিল যে যি কথা আপুনি জানিব পাৰিছে তাৰ বাবে মই আল্লাহৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰো। আপুনি মোৰ বাবে ক্ষমাৰ প্ৰাথনা কৰক। তেখেত (ছাঃ)য়ে কয় যে তোমাৰ নাম কি? তেওঁ কলে যে মাহিলাম বিন জিছাম। তেখেত (ছাঃ)য়ে কলে যে তুমি ছালামৰ প্ৰাৰম্ভিকতে তেওঁক হত্যা কৰিছা, ইয়াৰ পিছত তেখেত (ছাঃ)য়ে উচ্চস্বৰে কৈছিল যে হে আল্লাহ! মুহিল্লামক ক্ষমা কৰা। এই বাক্যটো সকলোৱে শুনা পাইছিল। তেওঁ পুনৰায় কৈছিল যে হে আল্লাহৰ বছুল! মই ক্ষমা বিচাৰো, আপুনিও মোৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰা, তাৰ পিছত তেখেত (ছাঃ)য়ে উচ্চস্বৰে কৈছিল যাতে লোকসকলে শুনিব পাৰে, হে আল্লাহ! মাহিলাম বিন জিছামক ক্ষমা নকৰিবা। তেওঁ তৃতীয়বাৰ আকৌ সেয়াই কৈছিল, তেখেত (ছাঃ)য়ে তৃতীয়বাৰো একেই উত্তৰ দিলে; তাৰ পিছত বছুলুলাহ (ছাঃ)য়ে তেওঁক কৈছিল যে মোৰ সন্মুখৰ পৰা উঠি গুচি যোৱা। ইবনে ইছহাকৰ এটা বৰ্ণনাত আছে যে তেওঁৰ জাতিৰ লোকসকলে বৰ্ণনা কৰিছে যে পিছত আঁহজৰত (ছাঃ)য়ে তেওঁৰ বাবে ক্ষমাৰ দোৱা কৰিছিল।

আউতাছ অভিযানৰ বিৱৰণ এনেদৰে যে বানু হারাজন গোষ্ঠীয়ে নিজৰ পঞ্জী, ল'ৰা-ছোৱালী, সা-সম্পদ আৰু জন্মবোৰ লগতে লৈ যুদ্ধত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল, কিন্তু যুদ্ধত পৰাজিত হৈ সকলোৰোৰ এৰি তেওঁলোকে পলায়ন কৰিছিল, সকলোৰোৰ সা-সম্পদ যুদ্ধলৰ্ব হিচাপে মুছলমান সকলৰ অধীনত আহি গ'ল। নবী কৰিম (ছাঃ)য়ে হজৰত আবু আমিৰ আশ্বতাবী (ৰাঃ)ৰ নেতৃত্বত সেনা বাহিনী তেওঁলোকক ঘৰাও কৰাৰ উদ্দেশ্যেৰে আউতাছৰ ফালে বাওনা কৰিছিল; আবু মুছা আশ্বতাবী (ৰাঃ) আৰু ছালমা বিন আকৰা (ৰাঃ)য়েও সেই সেনাসকলৰ মাজত আছিল। হজৰত আবু আমিৰ (ৰাঃ)য়ে শক্রসকলক যুদ্ধৰ নিমন্ত্ৰণ জনাইছিল। শক্র পক্ষত দহজন ভাতৃ আছিল তেওঁলোকে দৃষ্টান্তহীন যুদ্ধ কৰাৰ দক্ষতা বাখিছিল। সেই দহজন ভাতৃ সংগ্ৰামৰ বাবে ওলাই আহিছিল। আবু আমিৰ (ৰাঃ)য়ে পোনপ্রথমে তেওঁলোকৰ সকলোকে ইছলামৰ ফালে আহ্বান জনায়, কিন্তু তেওঁলোকে যুদ্ধ কৰাটো অগ্ৰাধিকাৰ দিছিল। তেওঁলোক সকলোৱে নিহত হৈছিল, ইয়াৰ পাছত আন আন ন জন ভাতৃয়েও নিহত হৈছিল। ১০ নম্বৰ ভাতৃয়ে পিছত ইছলাম গ্ৰহণ কৰিছিল। কোৱা হয় যে তেওঁ দৃঢ় আৰু ভাল মুছলমান বুলি প্ৰমাণিত হৈছিল। অৰ্থাৎ হজৰত আবু আমিৰ (ৰাঃ)য়ে এইদৰে মন প্ৰাণেৰে যুদ্ধ কৰিছিল সেই মুহূৰ্ততে এটা কাঁড় আহি তেওঁৰ বুকুত আৰু এটা আঁঠুত লাগিছিল, ক্ষত গভীৰ হোৱাৰ বাবে তেখেত (ৰাঃ) জীয়াই থাকিব নোৱাৰিলে। আবু মুছা (আশ্বতাবী (ৰাঃ)য়ে তেওঁলোকৰ সৈতে যুদ্ধ কৰিছিল আৰু শক্রসকলে পৰাজয় হৈ তাৰ পৰা পলায়ন কৰিছিল।

তাৰ পিছত তুফেইল বিন আমৰ দুছী (ৰাঃ)ৰ অভিযানৰ উল্লেখ আছে। আঁহজৰত (ছাঃ)য়ে যেতিয়া হনাইনৰ পৰা তায়েফৰ ফালে বাওনা হৈছিল তেতিয়া তেখেত (ছাঃ)য়ে তুফেইল দুছী (ৰাঃ)ক জুলকুফেন নামৰ মূর্তিটো ভাঙি পেলোৱাৰ বাবে পঢ়িয়াইছিল। আঁহজৰত (ছাঃ)য়ে তেওঁক উপদেশ দিছিল যে ভালদৰে ইছলামৰ প্ৰচাৰ কৰিবা, অৰ্থাৎ ছালামৰ পন্থাৰ পৰামৰ্শ দিবা, লোকসকলৰ বাবে আহাৰৰ যোগান ধৰিবা, আল্লাহ তা'লাৰ প্ৰতি সেইদৰে লাজ কৰিবা যিদৰে এজন সন্মানীয় মানুহ নিজৰ পৰিয়ালৰ আগত লাজ কৰে। যেতিয়াই কোনো ভুল বা পাপ হৈ যায় তৎক্ষণাত পুণ্য কাম কৰিবা, কিয়নো পুণ্য কামে পাপ আঁতৰ কৰে। আকৌ কয় যে নিজৰ জাতিৰ লোকসকলক লগতে

লৈ ল'বা, এই কাম সম্পূর্ণ করি তায়েফৰ ফালে উভতি যাবা। তেখেত (ৰাঃ)য়ে নিজৰ জাতিৰ পৰা চাৰি শ সদস্যক নিজৰ লগতে লৈ কাঠেৰে নিৰ্মিত মূর্তিটো জুহুৰে ভুলাই দিছিল।

তায়েফৰ যুদ্ধ আঠ হিজৰীত সংঘটিত হৈছিল, তায়েফ বৰ মজবুত ঠাই আছিল। তেখেত (ছাঃ)য়ে হজৰত খালিদ বিন অলিদ (ৰাঃ)ৰ নেতৃত্বত এহেজাৰ সৈনিকৰ এটা দল বাওনা কৰিছিল তেওঁলোকে তাতে গৈ তায়েফৰ বাসিন্দাসকলৰ সৈতে আলোচনা কৰিছিল, কিন্তু তেওঁলোকে এই আলোচনাৰ প্রতি ইচ্ছুক নহ'ল। ইয়াৰ পিছত আঁহজৰত (ছাঃ)য়ে নিজেই তায়েফৰ ফালে বাওনা হৈছিল। নবী কৰিম (ছাঃ)য়ে প্ৰথমে তায়েফৰ কাষতীয়া মুকলি ঠাইত শিৰিৰ পাতিছিল। সেনাসকলে ভালদৰে প্ৰস্তুতি লোৱা নাছিল ইমানতেই দুৰ্গৰ পৰা ধাৰামাৰ ধনুৰ্বিদ্সকলে কাঁড় নিক্ষেপ কৰি বহু মুছলমানক আঘাতপ্রাপ্ত কৰিছিল। ঘৰাও কৰা অৱস্থাত দুয়ো পক্ষৰ পৰা কাঁড় নিক্ষেপ আৰু শিল দলিয়াই থকা ঘটনা চলি থাকিল। এই পৰিস্থিতিৰ পৰা ৰক্ষা পোৱাৰ বাবে আঁহজৰত (ছাঃ)য়ে মিনজানিক (শিল দলিয়াই দিয়াৰ বাবে প্ৰয়োগ কৰা মেচিন) প্ৰয়োগ কৰি ডাঙৰ ডাঙৰ শিলগুটি নিক্ষেপ কৰিছিল। সেই সময়ছোৱাত আঁহজৰত (ছাঃ)য়ে এবাৰ তায়েফৰ আঙুৰৰ বাগিচা কাটিবলৈ নিৰ্দেশ দিছিল, মই ভাৱো এইটো আছিল অস্তিম উপায়, যিটো নিশ্চয় সাধাৰণতে ভয় দেখুৱাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। পিছত সেয়া বাতিল কৰা হৈছিল। আঁহজৰত (ছাঃ) আৰু চাহাৰা (ৰাঃ) আধা মাহ বা তাতোকে অধিক সময় তায়েফৰ বাসিন্দা সকলৰ লগত যুদ্ধত লিপ্ত আছিল। কিন্তু হনাইনৰ পৰাজয়ে তেওঁলোকৰ অন্তৰত ইমানে ভয় আৰু ভীতি সৃষ্টি কৰিছিল যে তেওঁলোকে দুৰ্গৰ ভিতৰৰ পৰা যুদ্ধ কৰি থাকিছিল আৰু বাহিৰলৈ ওলাই অহা নাছিল।

শেষত হজুৰ আনোৱাৰ (আইঃ)য়ে দুজন প্ৰয়াত মাননীয় ডাক্তৰ ছৈয়দ শাহাব আহমদ চাহাব, এখেত হজৰত মছীহ মাওউদ (আঃ)ৰ চাহাবা আৰু বিহাৰ বাজ্যৰ হজৰত ছৈয়দ ইৰাদত হচ্ছেইন চাহাব (ৰাঃ)ৰ নাতি আছিল। আনজন মাননীয় মোবাৰক খুকৰ চাহাব লাহোৰৰ সদগতি বৰ্ণনা কৰি নামাজে জানাজা গায়েৰ পঢ়াৰ ঘোষণা কৰে আৰু দুয়োজনৰ বাবে মাগফিৰাতৰ দোৱা কৰে।

أَكْحَمْدُ لِلَّهِ مَحْمَدًا وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنُؤْمِنُ بِهِ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنفُسِنَا  
وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِي اللَّهُ فَلَا مُضِلٌّ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلُ اللَّهُ فَلَا هَادِي لَهُ وَنَشَهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ  
وَنَشَهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، عِبَادَ اللَّهِ رَحْمَمُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَإِلَّا حُسَانٌ وَإِنَّمَا إِذِ الْقُرْبَى  
وَيَنْهَا عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ أُذُكْرُوا اللَّهُ يَذْكُرُ كُمْ وَأَدْعُوكُمْ يَسْتَجِبْ  
لَكُمْ وَلَنِكْرُ اللَّهُ أَكْبَرُ.

**BOOK POST (PRINTED MATTER)**

TO,

.....  
.....  
.....

**NASHOR-O ISHAAT QADIAN, DIST GURDASPUR, 143516 PUNJAB**